

Geleceğin Meslekleri

Sevgili gençler hızla değişen, zaman ve mekân farklılıklarının gelişen teknolojiyle önemi yitirdiği bu dönemde geleceğin mesleklerine dair doğru soruyu sormak çok değerlidir. Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK)'nun 2019 yılında gerçekleştirmiş olduğu "Geleceğin meslekleri" kongresinden alıntı yaparak yeni dünya meslek tanımlarına dikkat çekmek istiyoruz.

Pandeminin etkisiyle değişim ve dönüşümün hızlandığı dünyada meslek tanımlarının da buna bağlı olarak çeşitlenmesi olağan bir durumdur. Şimdiden hangi mesleklerin gelecekte önemini yitireceği ya da yapay zekanın etkisiyle robotlarca yapılacağı, hangi yeni çalışma alanlarının ortaya çıkacağı konusunda birçok öngöründe bulunuluyor. Yakın gelecekte, bugün revaçtaki meslek ve program başlıklarının bile çekiciliğini yitireceği öngörülmüyor. Bundan beş yıl sonra, bugünün işgücünde önemli sayılan becerilerin üçte birinden fazlasının (tahminen yüzde 35'inin) değişmesi bekleniyor.

Dünya Ekonomik Forumu (WEF)'nun yazılım ve toplumun geleceğiyle ilgili "Global Agenda Konseyi" tarafından yapılan bir anket, insanların yapay zekâ makinelerinin 2026 yılına kadar şirket yönetim kurullarının bir parçası olmasını beklediğini gösteriyor.

Peki, bu hızla değişen dünyada bizi bekleyen meslekler nelerdir? Çalışma yaşamında hangi becerileri edinmiş olmak bize avantaj sağlayacak?

Bizi Bekleyen Meslekler ve Yetenekler

Nesnelerin İnterneti

- Yatay ve Dikey Entegrasyon
- Siber Fiziksel Sistemler
- Büyük Veri Analizi
- Robotik
- Robot Kaynak Operatörü
- Eklemeli Üretim
- Sanal Gerçeklik
- Yapay Zekâ Mühendisliği
- Yapay Zekâ, Makine, Kalite Kontrol Elemanı Veri Tabanı Yöneticiliği
- Yazılım Mühendisliği
- Bilgisayarlı CNS Makine Operatörlüğü
- 3D Çizim-Lazer Kesim
- Biyomedikal Cihaz Teknikleri
- Güneş Enerji Sistemi Teknik Personeli
- Nanoteknoloji Uzmanı
- Fonksiyonel Malzeme Mühendisliği
- Dijital Tarım
- Dijital Muhasebe
- Bilişim ve Teknoloji Hukuku
- Veri analistleri

- Bilgi güvenliği analisti, uzmanı
- Makine öğrenimi mühendisi, araştırmacısı

En Çok Hangi Yetenekler Gerekecek?

Geliştirmeniz Gereken 10 Beceri sıralamak gerekirse;

1. Karmaşık Problem Çözme:

Endüstriler arasındaki ilişkiyi görme becerisi ve problemler ortaya çıkmadan önce yaratıcı çözümler üretebilme geleceğin önemli yeteneklerinden biridir.

2. Eleştirel Düşünce:

Bilgisayar bilimleri, mühendislik ve biyoloji gibi farklı alanların karmaşıklığı ve birbirine bağlılığı nedeniyle verilerin mantık ve akıl yürütmeye yorumlanması gerekmektedir.

3. Yaratıcılık:

Yeni fikirlerden yeni şeyler oluşturma yeteneği hem şimdi hem de gelecekte yarar sağlayacak bir beceridir.

4. İnsan Yönetimi:

Robotlar analitik ve matematiksel beceriler kazanabilirler, ancak insana özgü beceriler gerektiren liderlik ve yönetim rollerinde insanların yerini henüz alamazlar.

5. Başkalarıyla Koordinasyon:

Herhangi bir sektördeki iş adayları arasında en yüksek talep, etkili iletişim ve takım işbirliği becerileri gelişmiş kişilere olacaktır.

6. Duygusal Zekâ:

Empati ve merak gibi duygusal zekâyla ilgili nitelikler, geleceğin yöneticilerini işe almak için büyük bir etken olacaktır.

7. Muhakeme Etme-Karar Verme:

Veri analitiği yardımıyla, çok miktarda verinin anlaşılabilir yorumlara ve ölçülü kararlara dönüştürülebilmesi bilgi çağında gerekli bir beceridir.

8. Hizmet Yönetimi:

Müşterilere değer vermenin önemini bilen kişiler öne çıkacaktır.

9. Müzakere:

Kazan-kazan durumları yaratarak bireylerle görüşme yeteneği 2020'de hayatta kalmak için gerekli bir beceri olacaktır.

10. Bilişsel Esneklik:

Eldeki zorluğu karşılamak için farklı kişiler arasında geçiş yapma becerisi, birleşik endüstrilerde başarılı olmak için önemlidir.

“YÖK’ün 100 tematik alanda 2000 kişiye sağladığı Doktora Programı” kapsamında aşağıda bir bölümünün paylaşıldığı alanlarda yüksek lisans yapma olanağı sunuluyor. Bu programlar aslında bize geleceğin meslekleri hakkında da fikir verir.

FEN VE MÜHENDİSLİK BİLİMLERİ

- Ağ teknolojileri (5G, Nesnelerin İnterneti)
- Akıllı Enerji Sistemleri
- Bitki Genetiği ve Tarımsal Biyoteknoloji (Tohum Araştırmaları ve Aşı Teknolojisi dâhil)
- Blokzincir Teknolojisi
- Elektrikli ve Hibrit Araçlar
- Füze Sistemleri ve Uzay Teknolojileri
- Hesaplamalı Bilim ve Mühendislik
- Hidrojen ve Yakıt Pilleri
- Hijyen, Sanitasyon ve Gıda Güvenliği
- İklim Değişikliği
- İleri Robotik Sistemler ve Mekatronik
- Kuantum Enformasyon ve Kuantum Makina Öğrenmesi
- Mikro ve Nanoteknoloji, Nöromühendislik
- Sanal ve Artırılmış gerçeklik teknolojileri
- Siber Güvenlik/Kriptoloji
- Sürdürülebilir Su Kaynakları (Su Tasarruf Teknolojileri ve Arıtma Teknolojileri dâhil)
- Uzaktan Algılama ve Coğrafi Bilgi Sistemleri
- Veri Bilimi ve Bulut Bilişim
- Yapay Zekâ ve Makine Öğrenmesi

SOSYAL BİLİMLER

- Bilişim Hukuku
- Deniz Hukuku
- Eğitimde Dijitalleşme
- Siyaset Psikolojisi
- Somut Olmayan Miras
- Uluslararası Güvenlik ve Terör

SAĞLIK

- Aşı
- Biyofizik
- Tamamlayıcı Tıp

- Translasyonel Tıp
- Rejeneratif Tıp
- İnsan Beyni ve Nörobilim
- Kök Hücre Çalışmaları
- Nüfus Hareketliliği ve
- Göçmen Sağlığı
- Moleküler Biyoloji ve
- Genetik (Gen tedavisi ve Genom Çalışmaları)
- KBRN (Kimyasal, Biyolojik Radyoaktif ve Nükleer Korunma)
- Metabolizma ve Kronik Hastalıklar (Obezite, diyabet ve ateroskleroz)
- Sağlıklı Beslenme ve Gıda Katkı Maddeleri

Geleceğin Meslekleri ile İlgili Kısa Notlar...

2018 yılında işlerin % 71'i insanlarca yapılıyor. 2022'de bu oranın %52'ye düşeceği ve işlerin %48'inin makinalar ve algoritmalarca yürütüleceği öngörülüyor.

Firmaların %23 ila %37'si robot yatırımı yapmayı öngörüyor.

Kaynak: 2018 Dünya Ekonomik Forumu

Dijital teknolojiler, dijital yetkinlikleri artıran eğitim sistemlerini gerektirmektedir.

- Dijital Teknolojiler sayesinde işyeri kavramı değişiyor,
- İşin gerektirdiği faaliyetleri uzaktan da yapma imkânı artıyor,
- Yapay zekâ algoritmaları ve akıllı makinalar insanların çalışma arkadaşları olacak,

Çalışma ortamları insan ile makinanın uyumlu çalışacağı alanlar olacak.

Dünyadaki hızlı değişimlerin üç temel nedeni olarak:

- 1) Dijitalizasyon
 - 2) Küreselleşme
 - 3) Demografik Değişiklikler ve Göç
- gösteriliyor.

OECD Raporları, bugünkü işlerin %14'ünün hızla otomasyona geçeceğini ve bu nedenle yüksek risk altında olduklarını ifade ediyor...

Geleceğin mesleklerinde STEM alanındaki bölümlerin ön plana çıkacağı gözlemleniyor. Fen (science), teknoloji (technology), mühendislik (engineering), matematik (mathematics) disiplinlerinin birbiriyle

bağlantılı ele alındığı yaklaşım olan STEM'e son dönemde bir de "sanat (art)" eklenerek STEM+A akımı ortaya çıkıyor.

Eğitimde dijital beceriler:

- Kodlamanın tıpkı okuma, matematik ve fen bilimleri gibi temel kilit beceri olarak görülmesi önemlidir.
- Öğrenciler özellikle erken yaşlarda STEM+A alanlarına teşvik edilmelidir.
- Dijital eğitim hayat boyu öğrenme programları da dâhil tüm eğitim süreçlerine yayılmalıdır.
- Eğitimciler dijital yetkinlikler kazandırılmalıdır.

YÜKSEKÖĞRETİMDE GELECEĞİN MESLEKLERİ

Yükseköğretimde açılan yeni diploma programları, bilgi ve iletişim teknolojilerindeki ilerlemeler, hızlı dijital dönüşüm ve endüstri 4.0'ın getirdiği birçok yeni inovasyon alanında eğitim veriyor.

39 yeni ön lisans ve lisans programı açılmıştır.

Geleceğin mesleklerine hazırlayan yeni diploma programlarından bazıları:

ÖN LİSANS

- Dijital medya ve Pazarlama
- Çok Boyutlu Modelleme ve Animasyon
- İnsansız Hava Aracı ve Teknolojileri Operatörlüğü
- Hibrit ve Elektrikli Taşıtlar Teknolojisi

LİSANS

- Bilgi Güvenliği Teknolojisi
- Havacılık Elektroniği
- Yapay zekâ ve Veri Mühendisliği,
- Tarım Ticareti ve İşletmeciliği,

DOKTORA

- Mikro ve Nanoteknoloji
- Moleküler Farmakoloji ve İlaç Araştırmaları
- Göç Çalışmaları
- İnsan Beyni ve Nörobilim